

Статистичну обробку результатів проводили з використанням параметричного критерію t-Стюдента. Зміни вважали статистично вірогідними при $p \leq 0,05$.

Аналіз отриманих результатів дозволив встановити, що у тварин молодого віку з повільним типом ацетилювання, під дією досліджуваного комплексу хімічних чинників (II підгрупа) спостерігалось значне (майже в 2 рази, $p < 0,05$), порівняно з контролем підвищення рівня ТБКАП в гомогенатах печінки. У щурів старого віку з повільним типом ацетилювання за умов нітратно-кадмієвої інтоксикації спостерігається достовірне зростання ($p < 0,05$) порівняно з контролем рівня альдегідів на 33%. В свою чергу, у швидких ацетиляторів двох вікових категорії, вірогідних змін з боку вторинних продуктів ліпопероксидації жодних з підгруп не виявлено ($p > 0,05$).

Введення тваринам молодого та старого віку з повільним типом ацетилювання настоянки ехінацеї пурпурової (III підгрупа) сприяло вірогідному зниженню ($p < 0,05$) вмісту ТБКАП, відповідно на 25% та 11% по відношенню до тварин II підгрупи.

Таким чином, введення фітопрепарату сприяло більш вираженому зменшенню продуктів ліпопероксидації у печінці тварин молодого віку з повільним типом ацетилювання.

ПЕРСПЕКТИВА ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ ЕКСТРАКТІВ З АНТИОКСИДАНТНОЮ АКТИВНІСТЮ ДЛЯ ХАРЧУВАННЯ СПОРТСМЕНІВ

¹Ковальов В.М., ²Ковальова О.О., ³Ковальов В.В.

¹Харківський національний медичний університет, м Харків, Україна

²Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, м Харків, Україна

³Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

При постійному збільшенні обсягів та інтенсивності навантажень спортсменів у сучасному спорті, захисні системи їх організму не завжди можуть адекватно відповідати на стрес, в результаті різко підвищується ризик розвитку порушень в роботі систем і органів. Одними з головних засобів відновлення спортсменів є біологічно активні добавки до їжі і спеціалізовані продукти, які полегшують переносимість і скорочують негативні наслідки фізичних і психоемоційних навантажень.

У зв'язку з цим, актуальними стають дослідження нових біологічно активних речовин, нових лікарських форм відомих речовин і їх джерел. На даний момент одним з ефективних засобів відновлення організму після підвищених фізичних навантажень є біологічно активні речовини, що володіють антиоксидантними властивостями. Серед не допінгових антиоксидантних засобів, які можуть бути рекомендовані при інтенсивних фізичних навантаженнях, слід виділити рослинні екстракти, що містять

біофлавоноїди. Вони зв'язують і виводять з організму вільні радикали. Здебільшого вони малотоксичні, практично ніколи не викликають звикання. Антиоксиданти значно полегшують переносимість навантажень, підвищують витривалість і стійкість до різних несприятливих факторів (спека, холод, спрага, голод, інфекція, психологічні стреси, фізичні навантаження і т.п.).

У спортивному харчуванні антиоксиданти застосовуються в системі підготовки для прискорення адаптації до підвищених навантажень і відновлення організму, коли існує реальна небезпека перетренування, що призводить до ослаблення імунної системи. Це пов'язано як з прискоренням обміну речовин, за рахунок інтенсивної м'язової діяльності, так і зі збільшенням споживання кисню.

Колективом авторів, спільно з кафедрою фармакогнозії розробляються антиоксидантні комплекси з екстрактами рослинної сировини куркуми довгої (*Curcuma longa* L.), катальпи бігніонієвидної (*Catalpa bignonioides*) і дерези звичайної (*Lycium barbarum*) для відновлення організму після підвищених фізичних навантажень спортсменів.

СИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРІВ.

Ковальова О.М.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Якість надання медичної допомоги хворим залежить в значній мірі від рівня підготовки студента в вищому медичному навчальному закладі, при цьому має переважне значення не тільки об'єм отриманої теоретичної інформації, а в першу чергу клінічні навички, а саме діагностична спроможність майбутнього лікаря, його вміння проводити диференціацію симптомів, визначити необхідні та аргументовані додаткові обстеження, встановити вірний основний діагноз, коморбідні стани, ускладнення, призначити коректне лікування. Таким чином, запорукою високого рівня охорони здоров'я є належний рівень практичної майстерності медичних фахівців. На підставі цих положень цілком логічним слід вважати виникнення та вдосконалення методологій, які спроможні наблизити навчальний процес до реальної практичної діяльності лікаря. Серед таких напрямків привертає уваги новітня освітня методика, яка отримала назву стимуляційне навчання. Сутність цієї методики полягає в відтворенні («симуляції») реальної клінічної картини та активне залучення студента до вирішенні всіх етапів діагностичного та лікувального процесу. На відміну від традиційного пояснювально-ілюстративного підходу до навчання, при якому відбувається пасивне засвоєння знань, що надаються студентові викладачем, в основі стимуляційного подання навчання акценти перекладаються на активну розумову діяльність студента. Найбільш поширені в навчальному процесі такі форми симуляції клінічної ситуації: вербальні (рольові ігри); стандартизовані пацієнти, яких